

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 — četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon šte. 552

LJUBLJANA, dne 29. decembra 1923.

Telefon šte. 552

ŠTEV. 153.

Ravnatelj velesojma in belgijski konzul M. Dular:

Perspektive za prihodnjeletni velesojem.

Pisati o pomenu in potrebi prirejevanja ljubljanskih velesojmov za povzdigo naše industrije, obrti in trgovine se mi ne vidi več potrebno, ker se je o tem že dovolj razpravljalo izpod peres najodličnejših gospodarskih strokovnjakov in dovolj dokazalo s praktičnimi uspehi in zadovoljnostjo razstavljalcev.

Povojna psihoza je bila vzrok, da se je tok velesojmov iz severozhoda Evrope proširil proti jugovzhodu in se pri tem dotaknil Ljubljane. Medtem ko je pred prvimi velesojmom naša industrija in obrt še z nezaupanjem in omahljivostjo zrla v se, si je bila po letu 1921 svesta svoje moči, produktivnosti in razvoja z ozirom na skupni vpogled na delo naših rok, razstavljeno prvokrat očem javnosti. Divili smo se pogledu na krasno robo, razstavljeno dostikrat od podjetij, o katerih nismo mislili, da zmorejo že toliko. Odločilnega pomena je bil prvi velesojem tudi z vzgojnega stališča naših pridobitnih krogov. Videli so, česa imamo dovolj in kaj nam še manjka in se je produkcija raznega blaga prilagodila konzumu, kar poprej ni bil slučaj, na primer ustanovitve nebroj večjih in manjših obratov za — pasto za čevlje.

Iz skromnega početka se je razvil lep, modern velesojem. Razvoj nam bo najlažje predočila naslednja statistika o naših razstavljalcih:

	1922	1923
Slovenskih razstavljalcev	296	440
Hrvatskih razstavljalcev	79	130
Srbskih razstavljalcev	9	15
Avstrijskih razstavljalcev	35	62
Češkoslovaških razstavljalcev	64	26
Belgijskih razstavljalcev	7	16
Amerikanskih razstavljalcev	—	8
Angleških razstavljalcev	—	6
Estonskih razstavljalcev	—	1
Francoskih razstavljalcev	1	22
Holandskih razstavljalcev	1	—
Italijanskih razstavljalcev	13	1
Madjarskih razstavljalcev	2	—
Nemških razstavljalcev	26	48
Svicarskih razstavljalcev	1	1

Skupaj . . . 534 776

Od te vsote inozemcev . . . 150 191

V letu 1921 skupno 470 tvrdk

V letu 1922 skupno 534 tvrdk

V letu 1923 skupno 776 tvrdk,

od teh 634 industrije in 142 trgovine.

Iz te statistike je razvidno, da se je dotok razstavljalcev povečal od leta do leta za 12%, oziroma 40%. Nadalje vidimo, da je bilo inozemskega blaga dovolj razstavljenega in sejmski katalogi nam povedo, da so bile vse inozemske tvrdke prvovrstne, na kar je sejmska uprava z blagohotno pomočjo zlasti češkoslovaškega, avstrijskega in francoskega konzulata v Ljubljani zelo pazila. Inozemskih tvrdk je torej dovolj in se število ne bo smelo povišati, da, celo znižati v slučaju pomankanja razstavnega prostora, kar je bilo dosedaj vsako leto slučaj v kljub naknadni gradnji razstavnih paviljonov v letu 1922. Razvidno je pa tudi, da se je obrt premalo udeleževala prireditve, ne pojmeč, da je velesojem poleg industrije, namenjen tudi obrti. Na zadnjem velesojmu je kolektivno razstavila samo čevljarska zadruga v Ljubljani in sklenila s prav povoljnimi uspehom. Povdarjam, da sejem ne obiskujejo samo trgovci, temveč tudi konzumenti, ki so v direktnem stiku z našimi obrtniki. Obrt južnih kra-

jev naše države zdaleka ni tako razvita kot slovenska; na velesojmu imajo naši obrtniki priliko pokazati svoje izdelke tovarišem in gostom iz Srbije in Hrvatske. Naloga obrtnih zadrug in njih zveze je, opozoriti svoje člane pravočasno na našo največjo narodnogospodarsko prireditve in povabiti na čim številnejšo udeležbo. To bi bila ena perspektiv za bodoči velesojem z ozirom na naše obrtnišvo.

Naloga sejmske ali razstavne uprave še zdaleka ni izvršena, če si pridobi razstavljalce, organizira razdelitev prostorov, pripravi sejmišče, preskrbi razstavljalcem najrazličnejše ugodnosti itd. Najvažnejša naloga je, zagotoviti razstavljalcem povpraševanje po blagu, to se pravi, pridobiti iz najrazličnejših krajev kupce za vse blagovne branje. Naloga je težka, zahteva velikega truda, pomoči novinarstva, industrijskih, obrtnih in trgovskih organizacij, vlade, konzularnih zastopstev, bank in pa seveda visokih vsot za lastno reklamno delovanje s pomočjo dobrih reklamnih zavodov, katerih nekaj v Ljubljani se je že moderniziralo, naj tu omenim samo Aloma Company d. z. o. z. Če pregledujemo delovanje na polju reklame za pretečni velesojem, se ne čudim visoki postavki stroškov. Izdaja lastnega mesečnika Sejmski Vestnik, kateri ima nalogo, opozoriti trgovce na našo industrijo, obrt in veletrgovino in se je že širom države priljubil, najrazličnejše okrožnice, plakatiranje po vsej državi in po inozemstvu (30.000 lepakov), gospodarske novice in inserati v tuzemsko časopisje, 40.000 direktnih pismenih vabil s priloženimi brošurami na vse večje trgovce tuzemstva, predvajanje sejmskega filma, vagonka in tramvajska reklama, več stotisoč pisemskih letakov, vložkov reklamnih znamk, vzdrževanje 10 zastopstev v inozemstvu in inozemska reklama v splošnem, razprodaja sejmskih legitimacij na 400 mestih v naši državi, vse to stane ogromne vsote in je vsekakor neobhodno potrebno. To zamore žrtvovati samo dobro organiziran velesojem v velikem obsegu, nikakor pa ne manjše obrtne razstave. Vsakoletni moralni in materijalni neuspehi raznih takih malih prireditve potrjujejo to dejstvo. Se veliki velesojmi se ne morejo vzdrževati iz lastnih dohodkov, toliko manj manjše razstave in izložbe. To so uvideli tudi gospodarski strokovnjaki v Mariboru in opustili misel, prirejevati v naprej razstave in se priključijo že prihodnje leto Ljubljani. Hvalevredna je bila misel, prirejevati tudi v Mariboru, najsevernejši industrijski točki naše države, razstave in s tem poglobiti uverenje v svojo moč in nacionalizem slovenskih gospodarskih krogov, vendar sem pa trdnopričnan, da se bo dalo to z večjim uspehom doseči na skupni prireditvi v Ljubljani. Zamoremo nastopiti skupno, združeni in tako bolj pokazati moč na gospodarskem polju, ne glede na večji uspeh vsakega posameznega razstavljalca v Ljubljani. Industrija nekdanje slovenske Štajerske je že itak naš vsakoletni sodelovalec, pozdravljam že danes njeno obrt v prihodnjem letu. Koncentracija vseh pridobitnih krogov, zlasti Slovenije kot razstavljalci na enem mestu z večjo močjo, je zopet

nova perspektiva za prihodnjeletni velesojem.

V naslednjem podajam v splošno informacijo malo statistiko tujcev-kupcev, ki so posejili III. velesojem in so bivali v Ljubljani dalj časa ter jim je moral stanovanjski odsek sejmskega urada posredovati prenočišča. Kupci iz Ljubljane, bližnjih krajev, ki so se zjutraj pripeljali z vlakom in zvečer odhajali in kupci, ki so si preskrbeli sami stanovanje, v tej statistiki niso navedeni. Skupno število vseh obiskovalcev je težko natančno določiti, bilo jih je pa gotovo nad 100.000.

Slovenija (iz 117 krajev, mest, Irgov, vasil)	18.9%
Dalmacija (iz 30 krajev)	4.3%
Bosna in Hercegovina (33 krajev)	7.5%
Hrvatska (55 krajev)	23.1%
Srbija (61 krajev)	18.5%
Banat (16 krajev)	3.1%
Bačka (19 krajev)	4.3%
Slavonija (23 krajev)	2.5%
Srem (13 krajev)	2.4%
Črna Gora (4 kraji)	0.5%

Skupaj . . . 85%

Inozemskih gostov je bilo skupno 15% in sicer:

Amerika (New-York, Braunschweig, Conn Amerika)	20 oseb
Anglija (London)	5 oseb
Avstrija (10 krajev)	455 oseb
Belgija (Bruxelles)	7 oseb
Bolgarija (Sofia)	5 oseb
Češkoslovaška (12 krajev)	288 oseb
Egipt (Aleksandrija, Kairo)	12 oseb
Francija (Paris, Villefranche)	5 oseb
Grčija (Solun)	15 oseb
Italija (29 krajev zas. ozemlja)	825 oseb
Italija (6 krajev stare Italije)	48 oseb
Madjarska (Budimpešta)	6 oseb
Nemčija (13 krajev)	124 oseb
Reka	19 oseb
Romunija (Bukarešta)	16 oseb
Svica (Zürich Bern)	19 oseb
Turčija (Konstantinopol)	5 oseb

Skupaj . . . 1873 oseb

Iz te statistike razvidimo, da so pričeli v večjem številu posecati ljubljanski velesojem ne samo kupci iz naše države, marveč tudi iz inozemstva, Orient. Znano je, da je industrija v Jugoslaviji doslej bolj razvita kot ona v Rumuniji, Bolgariji, Grški, Turčiji. Naša industrija producira že veliko artiklov, v ceni pod svefovno pariteto, ki bi se zamogli izvažati v Orient. Vse te kupčije izvršujejo sedaj v navedenih krajih zlasti izraelski prekupčevalci in zastopniki raznih inozemskih tvrdk, ki imajo večinoma svoj sedež v Pešči ali na Dunaju. Nova perspektiva za prihodnjeletni velesojem je, privabiti kolikor mogoče veliko število kupcev iz navedenih držav v Ljubljano, da zamorejo tu stopiti v direktni stik z našimi producenti in veletrgovci in na ta način izločiti posredovalce. Na tej rani je v prvih letih po obratu trpela tudi naša država: zastopstva znanih inozemskih tvrdk za Jugoslavijo so bila v rokah inozemcev s sedežem v Pešči in na Dunaju. Pripominjam, da takih zastopnikov glasom sejmskega reda sploh nismo pripustili k udeležbi na velesojmu.

Razstavljalci imajo po večini znamenatiji svoj kupčijski uspeh že na velesojmu, sigurno pa vsi poznejše, ko si kupec ogleda blago, zapomni tvrdkin naslov in naroči kasneje. Pa tudi iz zgolj reklamnega stališča se vsak producent in veletrgovec udeleži velesojma, ne glede na trenutni uspeh. V primeri z drugo reklamo, in reklama je vsakemu podjetju neobhodno potrebna, je

razstava na velesojmu cenejša in nepregledno uspešnejša: stotisoče oči vidi izdelke in kož že povedano, si zapomnijo tvrdko in naroče pozneje. Kupec pozna robo, katero je videl razstavljeno, ne potrebuje več poštnikovega obiska ne cenika, marveč samo še ceno. Skoro vse zveze naših producentov z južnimi kraji naše države so pridobljene potom velesojma.

Z ozirom na razmere v Jugoslaviji, lego Ljubljane v promelnem oziru in industrijskem centru ter njen sloves ima ljubljanski velesojem prednost pred veliko drugimi v inozemstvu. Ljubljanski velesojem je še za daljšo dobo let zasiguran in se ne bo še preživel; v podporo bo našim pridobitnim krogom, če ga bodo tudi oni primerno podpirali. Današnja kriza v naši industriji in trgovini ne bo zadnja, izvojevali bo morala še marsikateri težak boj, pri tem pa bo naloga velesojma, vedno ji stali ob strani.

Ljubljanski velesojem bo korakal po svoji ostro začrtani idealni poti naprej, brez krika in vrišča, in zasledoval samo interese večjega blagostanja našega troimenega naroda. Prepričan sem, da se bo njegov visoki pokrovitelj, Nj. Vel. kralj, tudi prihodnje leto ravno tako pohvalno izrazil o razstavljalcih in z zanosom zrl na izdelke, delo tisočev jugoslovanskih rok.

Kaj je z gostilničarsko koncesijo?

V št. 140 našega lista smo priobčili na kratko nove predpise o gostilničarskem obrtu. Ker nam prihajajo ponovna vprašanja, hočemo ustreči interesom s sledečim pojasnilom: Doslej smo razločevali po § 16. obrt. reda sedem vrst gostilničarskega obrta in sicer prenočevanje tujcev, dajanje hrane, točenje piva, vina in sadjeva, točenje in nadrobno prodajo žganih opojnih pijač, točenje umetnih in polvin, dajanje kave, čaja, čokolade in drugih toplih pijač in okrepčil in končno vzdrževanje dopustnih iger. Koncesija je mogla vsebovati le eno ali tudi več naštetih panog skupaj. Gostilničarsko koncesijo je podeljevala obrtna oblast prve stopnje (okrajno glavarstvo, magistrat) po zaslišanju pristojnega županstva in gostilničarske zadruga in ko se je prepričala o moralni sposobnosti prosilca in primernosti gostilniških prostorov.

Novi gostilničarski zakon in k njemu izdana dva pravilnika (ministrstva notranjih zadev in ministrstva finance) poznajo le kafeane, ki imajo samo prostore za točenje pijače in mehanice, ki imajo razen teh še sobe za tužce. Za izvrševanje gostilničarskega obrta je potrebno troje:

1. Mesno pravo, t. j. pravica, da se sme kaka zgradba porabljati za gostilno. Za podelitev je pristojno ministrstvo notranjih del, ki se ozira le na krajevno potrebo. Taksa je 3000 dinarjev za Ljubljano in Maribor, za kraje nad 2000 prebivalcev 2500 Din, za ostale 2000 Din. Za hišo, v kateri se je začelo točiti šele po 8. aprilu 1920, je treba to takso naplačati.

2. Lično pravo, t. j. pravica kake osebe, da sme izvrševati gostilničarski obrt kjerkoli v državi. Podeljuje ga politična oblast (županijska vlast, okružno načelstvo), torej pri nas pokrajinska oblast v Ljubljani odnosno bodoča v Mariboru. Taksa 200 Din.

3. Specialno dovoljenje za točenje pijače, torej dovoljenje, da sme oseba, ki je že dobila lično pravo, začeti s

točenjem v hiši, ki je že dobila mesno pravo. Za podelitev je pristojna finančna oblast, pri nas finančno ravnateljstvo. Taksa se plača za vsakega pol leta naprej, za Ljubljano in Maribor 500 — 1500 Din, za kraje druge kategorije 300 — 1000 Din, za ostale 200 — 700 Din.

Prodajalci lastnega pridelka plačajo nižje takse.

Točenje pijače se vrši na drobno, t. j. s prodajo alkoholnih pijač za goste v gostilni ali izven nje, ali pa na debelo, t. j. s prodajo vina nad 50 litrov, piva nad 25 litrov, žganja preko 100 litrov, ostalih zaslabljenih in nezaslabljenih pijač nad 25 litrov.

Novi predpisi veljajo od 15. novembra 1923 dalje. Kakor smo se informirali, naše politične oblasti v zadnjem času vložili prošnji za gostilničarsko koncesijo ne rešujejo. Po dosedanjih predpisih jih ne morejo obravnavati, novi predpisi pa so deloma tako nejasni, da so potrebna podrobna navodila notranjega odnosno finančnega ministra, ki pa doslej, vzlic urgenci, še niso došla.

K. Tiefengruber:

Tajnopisni stroj, najnovejši izum moderne tehnike.

Pismena poročila skrivati pod tajno pisavo je znan stari običaj, ki se ga posebno poslužuje diplomacija; v rabi je pa tudi v trgovskem poslovanju, sploh povsod, kjer zahteva važnost predmeta, da ostane vsebina dopisa nepoklicanim osebam tajna in samo lastniku dogovorjenega ključa dostopna.

Zgodovina tajnopisne ali šifrirane korespondence pozna raznovrstne načine medsebojnega sporazuma; naravno, da so včasih zainteresirani krogi z vso silo skušali izslediti tajnopisni sistem, osebno v dopisih politično vplivnih oseb.

Tajnopisna pisava je danes udomačena v vseh državah kot občevalno sredstvo z inozemskimi zastopniki, poslužujejo se je politične, policijske in druge oblasti za zadeve, ki morajo ostati zanesljivo zaupne. Trgovski kodes je sicer tudi nekaj sličnega, ali razločuje se bistveno v tem, da je razrešitev šifer mogoča vsakemu, ki ima dotični pripomoček. Gre pa tukaj predvsem za prihranitev dragih brzozajnih pristojbin. Sicer pa najdemo že tudi v trgovskih podjetjih tajnopis za obveščila zaupnega značaja prav uspešno uvedeno.

Tajnopis ne zahteva nobenih posebnih spretnosti, tudi dešifriranje je zgolj stvar mehanične prevedbe.

Treba je pri pisavi enostavno zamenjati črke in znake po dogovor-

jeni razvrstitvi ter si obojestransko zapomniti ključ.

Popolnoma varna pa tajnost pod takim ključem ni; prej ali slej se v vsakem slučaju posreči s pomočjo kombinacijskih poskusov razkriti sistem.

Izdaja tajnopisnih ključev je imela včasih dalekosežne posledice. Človeški ženin se je zadnja leta poprijel tudi tega polja svetovne prosvete, da odstrani občutljivo nepopolnost tajne korespondence. Iznajdljivi človeški duh je nadomestil nezanesljivo delo spomina s nezmotljivo mehanično napravo ter konstruiral stroj, ki predstavlja v svoji dovršenosti nedosegljiv umotvor, ki brez truda, točno in naglo vrši delo šifriranja in dešifriranja brez vsake nevarnosti morebitne izdaje.

Tajnopisni stroj, ki je seveda tudi za odkritje pisavo rabljiv, ima v glavnem obliko navadnih pisalnih strojev, samo da je njegova mehanika precej komplicirana ter v podrobnostih še tajnost izumiteljev.

Piše se z navadno tastaturo, pisava je vidna ter za vse jezike prirokljiva. Ob straneh ima stroj 4 ročaje, ki nosijo vsak po 8 črk abecede. S temi črkami se napravijo poljubne kombinacije po skupinah 4 črk; to je tajnopisni ključ, za katerega mora vedeti seveda naslovnik, ki je v posesti enakega stroja.

Mogoče število kombinacij je 22.200.000.000. Ko so omenjeni ročaji na dogovorjeno kombinacijo postavljeni, se piše kakor na navadnem pisalnem stroju.

Na papir pa pridejo črke, številke in znaki brez vsakega besednega pomena, celo brez vseh presledkov, tako da ni ni razvidno, kje je konec besede ali stavka; velike in male črke so takisto brez vsakega reda pomešane.

Cela razvrstitve napisanih znakov pa se ne da uvrstiti pod noben običajen ali umetni zamenjalni sistem, ker se pri vsakem udarcu zopet menjalno spored menja.

Če je n. pr. črka »g« najprej pomenila »r«, pomeni vdrugič, recimo »s«, tretjič pa »8« itd.

Razjasnilni poskusi take pisave bi bili kljub vsej človeški domišljiji popolnoma brezuspešni.

Šifriran dopis, ki je absolutno za vsakega nerazumljiv, pride naslovniku v roke, temu je treba tajnopisni stroj, od katerega je itak samo sistem po izvirnem modelu znan, postaviti na dogovorjen ključ ter šifre prebrskati. Na papirju se prikaže točno odprta pisava po izvirnem konceptu z vsemi znaki in presledki pravilno.

Mogoče je celo z enim šifratom odpraviti več tajnopisnih poročil na

različne naslovnike, s katerimi so različni ključki dogovorjeni. Treba je samo med pisavo spremeniti kombinacijo črk, ki tvorijo ključ.

Neko velepodjetje objavi svojim podružnicam tajna poročila, ki se fiskovnim poštom razmnožijo in so skrita pod dogovorjenim ključem; ta poročila, čeravno strogo zaupne vsebine, se razpošljejo odprta kot fiskovine.

Nepregledna vrsta slučajev se da še navesti, v katerih bi zavzemal tajnopisni stroj izvanredno važno vlogo.

Svetovna diplomacija si ga polagoma že prisvaja. Prvi poskusi v službi nekega odličnega denarnega zavoda so izborni uspeli ter se je strokovna ocena navdušeno zavzela za to neprekosljivo iznajdbo.

Trenočno stojte tajnopisni stroji v službi uprave brezžičnega brzozava v Nemčiji.

Brezžična poročila so namreč

podvržena nevarnosti, da jih ujame lahko vsaka pošaja, ki spravi sprejemni aparat v soglasje z valovno dolžino oddajne postaje.

Nemške brezžične postaje pa so opremljene s tajnopisnimi stroji ter oddajajo brzozavke v šifrah, katere potem na popisan način sprejemne postaje prevedejo. Ključki so seveda za vsako postajo posebej dogovorjeni oziroma od uprave določeni. Nihče torej izven predajne in naslovne postaje ne pride do odprtega besedila.

V vseh panogah javnega življenja utegne tajnopisni stroj postati epohalnega pomena; banke, industrije, časopise, trgovstvo, predvsem pa diplomacija in politika bi izkoriščale iznajdbo, ki je še sicer v preizkušnji dobi, ali kmalu nastopi zmagovalni polet po vsem kulturnem svetu.

Škoda, da se je posrečil izum šele po vojni, gotovo bi bila ta priprava vplivala na potek najnesrečnejše dobe v zgodovini naših časov.

Revolucija v industriji bombaža.

Napoleonove vojske so vzele Angliji enega prvih virov tedanjega njenega blagostanja: monopol za laganja sveta s sladkorjem. Sedaj se pripravlja nekaj podobnega v bombaževi industriji. Sredi preteklega stoletja je pokupila Anglija dve tretjini tedanje svetovne bombaževe zaloge in jo je spremenila v narejeno blago. Ona je svet oblačila. — Ameriška secesijska vojska je preprečila izvoz bombaža iz Amerike v Anglijo, a ta si je poiskala nadomestilo v novih nasadih bombaža v Egiptu, Indiji in drugod. Vendar je pa ostala Amerika po secesijski vojski še zmeraj glavni dobavitelj bombaža in je producirala pred sedanjim svetovno vojsko skoz več desetletij tri petine svetovne potrebe. Med vojsko in po vojski gre pa produkcija bombaža v Ameriki nazaj, raste pa produkcija ameriške bombaževe industrije. Zato se domača uporaba zmeraj bolj pozna. Leta 1914 je producirala Amerika nad 16 milijonov bal = 65% svetovne produkcije, leta 1922 pa nihi 10 milijonov bal = 56% svetovne produkcije. Leta 1922 je eksportirala Amerika pet in pol milijona bal, leta 1923 pa štiri milijone in pol. Doma je pa porabila Unija v gospodarskem letu 1922/23 — do 31. maja 1923 — nad 6 milijonov bal, torej več, kakor je eksportirala. Prej je šel bombaž večinoma ven v svet, danes ga pa porabijo večjidel že doma. Izvoz bombaža v Evropo je padel 1922—1923 za 1 milijon bal,

in za prav toliko se je dvignila domača poraba.

Industrija bombaža v Uniji je bila navezana prej bolj na sever; sedaj je pa premagala klimatične težave in se seli čim bolj na jug, v dežele produkcije surovine. Na eni strani prihrani tako velike transportne stroške, na drugi pa delajo delavci na jugu več ur na dan za manjšo plačo. Ker so pa vseeno zaslužki v tovarnah večji kakor oni na bombaževih plantažah, sili delavstvo zmeraj bolj s plantaž v tovarne; seveda tudi na sever. Za to je delavcev na plantažah zmeraj manj in je zato tudi produkcija zmeraj manjša. Morebiti bo prišlo tako daleč, da si bomo morala iskati bombaževa ameriška industrija surovino tudi drugod, izven Amerike. Za to pa pridejo v poštev v prvi vrsti dežele na jugu in vzhodu Azije. Nerodno za ameriško in še bolj za evropsko bombažovo industrijo je pa dejstvo, da se Azija sama zmerom bolj trudi, da predela bombaž doma in ga spravi kot narejeno blago na trg. Najbolj ceneno delo se združuje v Aziji z modernimi stroji in to bo nesreča ne samo za angleško, temveč tudi za ameriško bombažovo industrijo. V 30 letih se je vrednost japonskega bombaževega importa postotila; od leta 1910 do leta 1920 je narasla od 158 milijonov jenov na 742 milijonov! Japonska kupi danes več ameriškega bombaža kakor Francija in za polovico toliko kot Anglija. Zato se peha tudi s tako vnemo za prvenstvo v

LISTER.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

»Moram slišati iz vaših ust svojo obsodbo!« vzklikne Fink.

»Igrali ste se s svojim življenjem in z življenjem drugih. Prepričana sem, da boste ustvarili še mnogo lepega in plemenitega, toda šli boste po načrtih brezobzirno za svojim ciljem in ne bo vam dosli mar, če pri tem tudi uničite koga drugega. Jaz take narave ne morem prenašati. Proti meni bi bili dobri, vem, povsod bi mi prizanašali, toda večni obzir do mene bi vam sčasoma postal v breme; in jaz bi bila potem v tujini sama. — Rahločuhna sem, razvajena, s tisoč nitkami privezana na to hišo, na njene navade in na življenje svojega brata.«

Fink je s temnim pogledom motril tla pred seboj: »To uro me težko kaznujete za vse, kar vam na meni ni ugajalo.«

»Ne,« vzklikne Sabina in stegne roko proti njemu. »Ne mislite tega! Imela sm ure, v katerih ste mi povzročali bolesti, dosti pa sem jih tudi doživela, v katerih sem z občudovanjem gledala na vas. In glej-

te, ravno to je tisto, ki nas za vedno loči. V vaši bližini ne morem ostati mirna, občutki v meni neprestano izpodrivajo drug drugega: zdaj občutim tesnoba in strah in čez por trenolkov mogočno veselje. Napram vam se čutim nesigurno in taka bi vedno ostala. Ako bi pa živela z vami skupaj, bi bila primorana, skrivati ta večni boj v svoji notranjosti; vi bi to sčasoma spoznali in mi najbrž vzeli v zlo.«

Podala mu je svojo malo ročico, Fink se skloni nad njo in jo ginjen poljubi.

»Spremlja naj vas blagoslov in sreča na vaših poih,« pravi Sabina, tresoč se po celem telesu. »Ako ste doživeli pri nas kako uro, v kateri ste se med nami počutili zadovoljnega in srečnega — mislite v tujini na to uro!«

Fink je še vedno držal njeno roko v svoji. Oba bledih lic sta si nemo zrla drug drugemu v oči. »Z Bogom!« končno zakliče Fink z nizkim glasom.

»Z Bogom!« odgovori deklica tiho, tako tiho, da je Fink komaj razumel besede. Počasi je odkorakal proti vratom, ona pa je nepremično, kot bi gledala za prikaznijo, zrla za njim.

Ko je stopil trgovec po zaključku uradnih ur v sobo k svoji sestri, mu je prišla Sabina nasproti, se tesno

slisnila k njemu in položila glavo na njegove prsi. »Kaj ti je, deklica?« jo v skrbeh vpraša brat in ji pogladi lase s čela.

»Fink je bil pri meni,« vzklikne Sabina, »govorila sem z njim.«

»O čem? Ali ti je napravil ponudbo? Je-li bil poreden?« v šali vpraša trgovec.

»Napravil mi je ponudbo,« odgovori Sabina.

Trgovec presrašen stopi korak nazaj: »In ti, sestra moja?«

»Napravila sem, kar bi ti lahko od mene pričakoval. Ne bom ga videla več!« Pri tem se ji vlijejo solze iz oči, zgrabila je bratovo roko ter jo poljubila: »Ne bodi hud, ker plakam; nisem se še popolnoma pomirila, toda bo že prešlo.«

»Ljubljena, draga moja sestrica!« zakliče trgovec in objame sklonjeno postavo pred seboj. »Toda upam, da nisi mislila na me, ko si odbila roko tega bogatega dediča.«

»Mislila sem nate in na tvoje požrtvovalno vestno delo; njegova blesteča postava je izgubila pri teh mislih svoj sijaj, ki jo je drugače obdajal.«

»Sabina, ti si se žrtvovala zame!« prestrašeno vzklikne brat.

»Ne, Bogomil; če je že bila to kaka žrtve, tedaj sem se žrtvovala za to, hišo, v kateri sem pod tvojim varstvom vzrasla, in spomin na na-

še dobre starše, kojih blagoslov plava nad našim skromnim življenjem.«

Bilo je že pozno, ko se je vrnil Fink v Antonovo sobo. Razburjen je vrgel klobuk na mizo, se sedel v naslonjač in zaklical prijatelju: »Predvsem mi daj smodko!«

Majaje z glavo mu jih je prinesel Anton celi sveženj ter ga vprašal: »No, kako si opravil?«

»S svažo ne bo nič,« hladno odvrne Fink. »Izjavila mi je, da sem ničvrednej in me ni priporočati dostojnim deklicam. Zopet je vzela celo stvar preveč globoko, zagotavljala mi je svoje spoštovanje, mi narisala neko sliko o moji naravi ter me nato odslovila. Toda, vrag naj me vzame,« je zaklical, skočil pokonci, vrgel smodko v kot, »če ni ona najboljša duša na svetu; le eno edino napako ima, da me namreč noče poročiti; končno pa ima tudi v tem prav. — Zdaj pa sinko moj, sem opravil s preteklostjo, od zdaj naprej govoriva o bodočnosti. Zadnji večer preživljava danes skupno, naj torej nikak oblaček ne kali najine dobre volje. Napravi mi čašico oranžnega punča; jaz sem te ga učil delati, pa ga znaš zdaj bolje od mene. Pridi semkaj in sedi k meni.« —

(Dalje sledi.)

Aziji, Vrhutega se udeležuje japonski kapital vsak dan bolj ljudi na Kitajskem; in tudi na Kitajskem klijajo tovarne za predelovanje bombaža iz tal. Poglejmo rast vreden na Japonskem in Kitajskem v zadnjih letih!

	Japonska	Kitajska
1913	2,414.000	1,000.000
1918	3,227.000	1,480.000
1922	4,627.000	2,344.000

Na Japonskem se je število vreden 1913-1922 pomnožilo za 90%,

na Kitajskem pa za 135%! V istem času se je pomnožilo število vreden na Angleškem za 1%, v Ameriki pa za 15%! To so številke, ki povzročajo ameriškim in seveda še bolj evropskim industrijcem velike skrbi. Vsak bo slednjič produciral sam, kdo bo pa kupil? In če ne bo nihče več kupil, kako bodo delavci zaslužili? Brezposelnost grozi potem še bolj! Vodilnim angleškim in ameriškim narodnim gospodarjem in politikom se obeta dosti dela, dosti skrbi in polno težav.

Vprašanje izdajanja službene tajnosti pri pridobitni zadrugi.

(Obrino sodišče.)

Obrino sodišče imelo se je vsled odslovitve pisarniškega uradnika zadruga pečati z vprašanjem, če je v tem, da je odslovljenec nekafera dejstva v poslovanju zadruga, za katerega je zvedel koš zadrugi uradnik, sporočil delegatu, določenemu za občni zbor, kršil službeno tajnost. Sodišče je odločilo v prilog uradnika. Zadeva je bila pa sledeča:

Dolžni uradnik je bil z mesečno plačo 1031 Din nastavljen še provizorično. Bil je obenem član zadruga. Po § 5. zadrugnega službenega reda velja za provizorične nastavljenec odpovedni rok 6 tednov, ki pričinja v vsakem slučaju 1. ali 15. dne v mesecu brez ozira na kolegarsko četrletje.

Dne 20. junija 1923 je zadruga uradnika odslovila brez odpovedi, vsled česar jo je ta tožil na plačilo pripadajoče mu plače od 21. do 30. junija v znesku 343.75 Din, plače za šestmesečno odpovedno dobo 1409 dinarjev 37 para in na čas od 21. junija do 11. avgusta odpadajočega dela noveletne nagrade v znesku 145.99 Din.

Tožena zadruga je ugovarjala, da je bila opravičena k takojšnji odslovitvi. Tožitelj je dal namreč zadrugi delegatu krajevnega odbora podatke glede višine kreditov posameznih članov načelstva pri zadrugi in glede njih dijet, ter mu tudi rekel, da za izdatke pri nakupu vina niso priloženi računi v izvornikih. Tožena zadruga ni trdila, da ti podatki niso resnični, temveč je trdila le, da v naznanjenih dejstvih ni nobene pravilnosti, kajti vsi zadrugniki, tako tudi člani načelstva imajo pravico dobiti blago do višine mesečnih prejemkov in te višine se v obče ne prekorači. Dnevnice določa v smislu § 11. službenega reda načelstvo in le od tega določene dnevnice so se izplačevale tudi članom načelstva; določene so pa bile za nedelje dvojne dnevnice. Izdatkom za vino niso bili priloženi izvorni računi, ker vinogradniki ne pišejo računov, temveč dajo le potrdila glede plačane jim kupnine, ta potrdila so pa računom priložena v izvornikih.

V tem, da je tožitelj sporočil delegatu ta dejstva, za katere je vedel le koš zadrugi uradnik, vidi tožena zadruga izdajanje uradne tajnosti, osobito ker bi bil tožitelj, če mu je bilo res le za pravilno poslovanje, moral dozdevne nepravilnosti v prvi vrsti naznaniti nadzorstvu, v kojega delokrog spada nadzorovanje poslovanja načelstva. Višini iztoževanih zneskov toženka ni ugovarjala.

Obrino sodišče je tožbenemu zahtevku ugodilo in sicer nekako iz sledečih razlogov:

Tožena zadruga ne trdi, da so bili od tožitelja delegatu dani podatki neresnični, opravičuje in pojasnjuje le določna dejstva koš pravilna. Sklicuje se na to, da je bilo njih sporočilo delegatu sploh izdajanje uradne tajnosti.

Temu naziranju se sodišče ni pridružilo. Po § 5. zadrugnih pravil ima namreč vsak član pravico do gotovega dela čistega dobička. Vsak član, torej tudi tožitelj, je zainteresiran na tem, da ima zadruga čim več dobička, torej ne le, da so dohodki čim večji, temveč — in to pri zadrugi celo v prvi vrsti — da so izdatki čim manjši. Že iz tega vidika je v

korist vsakega člana zadruga, da niso plače in dnevnice prefrane, osobito pa, da se ne zaračunavajo neopravičeno v višjih zneskih, kakor so določeni od nadzorstva in načelstva. V škodo vsakega člana bi bilo tudi, če bi se za nakupljeno blago izdani zneski nepravilno vknjiževali z višjimi svotami in ravno tako, če bi se dovoljevali članom, tudi če so člani načelstva, previsoki krediti, da bi njih poplačilo prišlo v nevarnost. Vsak član je upravičen radi takih dozdevnih nepravilnosti v varstvo svojih koristi podvzeli potrebne korake, bodisi da se obrne na nadzorstvo, bodisi da išče od pomoči na občnem zboru, osobito če do nadzorstva morebiti nima zaganjanja.

Ker smejo pa člani svoje pravice na občnih zborih v smislu § 37. pravil izvrševati po pooblaščenih, ki so ravno v smislu § 30. pravil od krajevnih odborov izvoljeni delegati, ne more se tožitelju očitati, da je z dotičnimi podatki delegatu izdal uradno tajnost. Očitati se mu vzlic tega tudi ne more, da je s tem zagrešil dejanje, ki bi bilo važen razlog za takojšnjo odslovitve v smislu § 25. zak. z dne 16. jan. 1910, štev. 20 d. z., osobito pa kateri izmed razlogov § 27. cit. zakona ali pa kateri izmed razlogov § 6., točka 4. toženkega službenega reda, v katerem so navedeni vzroki za takojšnjo odslovitve.

Vsled tega je bilo v smislu § 29. zak. o trgovskih uslužbencih tožitelju priznati na celo odpovedno dobo odpadajočo plačo in nagrado.

ITO ZOBNA PASTA beli krasno zobe in daje jim blišč.

Trgovina.

Zastopstvo lesnih tvrdk v Franciji. Generalni konzulat kraljevine SHS v Lyonu se zanima za naslove trgovcev z lesom, ki bi hoteli imeti svoje zastopstvo v Franciji, oziroma v Parizu. Interesenti naj pošljejo prijave za predmetno zastopstvo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Trgovski stiki s Švico. Ker se je pripelilo že več primerov, da so bile domače tvrdke, ki so stopile v slike z nepoznanimi švicarskimi državljanji, oškodovane za večje vsote, opozarja švicarski konzulat v Zagrebu, naj se pred sklepanjem trgovskih poslov z nepoznanimi švicarskimi državljanji pravi za informacije, osobito ako bivajo take osebe že več časa v naši državi.

Trgovski stiki s Poljsko. Dne 23. decembra 1923 se je vršila v Beogradu konferenca, ki je imela namen, da zainteresira naše trgovske kroge za ožji trgovski stik s Poljsko. Na konferenci so bili izstavljeni razni vzorci tekstilne industrije na Poljskem.

Izvoz stolov. Neka tvrdka iz Egipta se zanima za uvoz stolov v Egipt, Natanejši naslov je interesentom na vprašanje v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Trgovinski promet v Rusiji. Po oficijelnih podatkih znaša celokupen promet sovjetske Rusije v letu 1922/23 — 281,133.000 zlatih rubljev, od česar odpade na izvoz 42.4%. Preteklo leto je odpadlo na izvoz samo 19% celokupnega prometa. Uvozilo se je v glavnem industrijske izdelke in nekaj surovin, kakor bombaž, kavčuk itd. Izvozilo se je ponajveč surovin, žita, petroleja, produktov, nafte itd. Uvozilo se je naj-

več iz Nemčije, Anglije in Baltičkih držav. V letu 1922/23 je znašal uvoz 152.1 milijonov zlatih rubljev napram 282.3 milijonov zlatih rubljev v preteklem letu. Izvoz je v istem času znašal 133.2 milijonov zlatih rubljev napram 63.9 milijonov zlatih rubljev v preteklem letu. Trgovinska bilanca je tedaj za samo 19 milijonov zlatih rubljev pasivna. Uvoz se je zmanjšal skoro za polovico, medtem ko se je izvoz skoro podvojil.

Industrija.

Prvi aeroplan iz novosadske tvornice. Te dni so preizkusili prvi aeroplan, ki ga je zgradila naša domača tvornica v Novem Sadu. Letalo je prvo preizkušnjo prav dobro prestalo.

Zaposlenost češkoslovaške industrije. Zaposlenost industrije se je v zadnjem času izdatno izboljšala. Osobito se to kaže v steklarski, tekstilni in keramični industriji. Tudi v drugih industrijah so se razmere kolikorotoliko ustalile. Kljub temu pa kriza in brezposelnost še ni popenjala. V tekstilni industriji je še 40.000 in v steklarski industriji še 7000 oseb nezaposlenih; torej skoro 40% kapacitete teh industrij. Od 24 plavčev jih je v obratu le 11. Število nezaposlenih oseb je znašalo začetkom decembra t. l. še 180.000.

Denarstvo.

Obtok novčanic Narodne banke. Po stanju dne 15. decembra 1923 je imela Narodna banka za 5.767,132.550 Din novčanic v obtoku.

Omejitev deviznega in valutnega prometa v Bolgariji. Spričo občulnega padca bolgarskega denarja je vlada uknila prošni devizni in valutni promet. Devize odkazuje začasno Narodna banka. Izvozna valuta se mora odpredati po uradnem kurzu.

Obtok bankovcev na Ogrskem se je vnovič zvišal za 37.6 milijard kron. Mejnički eskompt se je zvišal za 18.5 milijard.

Obtok švicarskih novčanic je znašal po stanju dne 23. oktobra 1923: 876 milijonov frankov, napram 813 milijonov islega dne v letu 1922. Metalna podlaga znaša 71.12% proti 77.90% v letu 1922.

Državni dolgovi Amerike so se v preteklem letu znižali za 613 mil. dolarjev.

Carina.

Rok za povračilo carine od pogojnih ekspedicij. Na vprašanje neke carinarice, v katerem roku se morajo vložiti prošnje za povračilo carine in drugih davščin, ki se pobirajo na carinarnicah od pogojnih ekspedicij, kadar se izvrše v zakonitem roku, je g. minister za finance na predlog carinskega sveta odločil, da je vlagati take prošnje v roku šestih mesecev od dneva, katerega se izvrše pogojne ekspedicije.

Zaščitna carina na steklo. Avstrijska republika namerava uvesti zaščitno carino na steklo. Najprej so avstrijski industrijalci zahtevali, da se izda uvozna prepoved za steklo in steklarske izdelke, ki se uvažajo v Avstrijo. Ministrski svet je proti temu načrtu nastopil enoglasno. Sedaj se bo poskusilo, da se dobi zakon o zaščiti carine, toda vprašanje je, ako se bo to doseglo, ker so proti tej nakani mnoge korporacije, ki pripravljajo odločen protest.

Davki.

Znižanje davkov v Ameriki. Ameriški zakladni minister je predložil kongresu predlog, da se skoro vse davčne vrste izdatno znižajo. Davčni presežki so v letu 1922 in 1923 namreč dosegli vsoto 620 milijonov dolarjev.

Promet.

Promet s Sušakom. Prometno ministrstvo je dovolilo prevoz 2000 m³ drv na Sušak. Drva so namenjena za tamošnje uradništvo. To je prvi transport v večjem obsegu in dokazuje, da je normalni promet s Sušakom vzpostavljen. Odslej so omogočeni tudi drugi trgovski posli na Sušaku.

Prometni davek na Češkem. Čehoslovaška vlada je predložila poslanski zbornici predlog, da se izza dne 1. marca 1924 zniža prometni davek od 30% na 15%.

Mednarodna železniška konferenca v Nici je sklenila, da se izza dne 15. decembra 1923 znova uvedejo pred vojno običajne železniške zveze na kontinentu. Hkratu se uvedejo zopet v promet mednarodni luksuzni vlaki.

Uvedba prometa vrednostnih pisem z inozemstvom.

Z odlokom gospoda ministra pošte in telegrafa štev. 71.641 od 17. novembra 1923 je sklenjeno, da se s 1. januarjem 1924 začne promet pisem z označeno vrednostjo (vrednostnih pisem) z inozemstvom pod temi-le pogoji:

1. Pogoji za pošiljanje iz naše kraljevine v inozemstvo.

1. Iz naše kraljevine se od tega dne za sedaj lahko pošiljajo pisma z označeno vrednostjo v Avstrijo, Madžarsko, Italijo, Švico, Nemčijo, Čehoslovaško, Francijo, Belgijo in Rumunijo. O olvortilvi tega prometa z drugimi deželami bodo pošte kasneje obveščene.

2. V pisemih z označeno vrednostjo se smejo iz naše države pošiljati samo manjši zneski, a največ 500 (pet sto) dinarjev = 34 zlatih frankov.

V vrednostnem pismu so lahko dinarske novčаницe ali pa tudi novčаницe tujih držav v skupni vrednosti 500 dinarjev. Pošiljajo se lahko tudi čeki, neglede na znesek, na katerega so napravljene, označena vrednost pa ne sme biti nikdar večja od 500 dinarjev. To velja tudi za druge vrednostne papirje, razen za predvojne državne vrednostne papirje, čijih izvoz je prepovedan.

Prepovedano pa je v pisemih z označeno vrednostjo pošiljati kovani denar in predmete, ki so podvrženi carinjenju, potem zlato, srebro in drago kamenje.

3. Ker je ministrstvo za finance pristalo na otvoritev prometa vrednostnih pisem z inozemstvom največ zato, da bi osebam, ki morajo pošiljati v inozemstvo manjše zneske, ne bilo treba izgubljati časa in izdajati denarja za dovoljenje izvoza, mora pošiljatelj ob predaji vrednostnega pisma za inozemstvo sprejemni pošli izročiti tako-le pismeno izjavo:

»Jamstvo pošiljatelja glede vsebine pisma z označeno vrednostjo za inozemstvo.

Jamčim, da vsebina pisma z označeno vrednostjo, ki ga predajam danes pošli na naslov: v efektivnih novčanicah nima večje vrednosti od 500 (pet sto) dinarjev in da ni v pismu tudi nič drugega, kar bi bilo protivno odredbam pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami od 23. septembra 1921.

Dovoljujem poštni upravi, da sme to pismo, ako bi bila sumnja upravičena, komisijsko odpreti in da ga sme, če ugotovi, da se vsebina pisma ne ujema s to izjavo, izročiti generalni direkciji ministrstva za finance v nadaljnje poslovanje v smislu gori omenjenega pravilnika brez obveznosti glede povračila škode.

V dne 192

Podpis pošiljatelja.

Obrazce s to izjavo naj dajejo pošte pošiljateljem brezplačno, izpolnjene obrazce, ki jih dobe od strank, naj pa hranijo koš priloge sprejemne knjige.

4. Pristojbina za vrednostno pismo za inozemstvo je sestavljena iz a) pristojbine za priporočeno pismo iste teže in b) iz zavarovalnine za označeno vrednost pisma, ki znaša po madridskem dogovoru 5 centimov za vsako državo in za vsakih 300 frankov. Zaradi enotnosti bodo naše pošte pobirale po 5 (pet) dinarjev zavarovalnine za vsako pismo, neglede na vrednost pisma in neglede na to, v katero državo je pismo naslovljeno.

5. Kar se tiče pečatov in nalepljanja znamk, veljajo za taka pisma isti predpisi, kakor za vrednostna (denarna) pisma v notranjem prometu.

6. Vrednost pisma mora pošiljatelj napisati na naslovni strani v dinarjih, pod vrednostjo v dinarjih pa mora napisati tudi vrednost v zlatih frankih, pri čemer se računi 15 dinarjev za 1 (en) zlati frank. Ako se znesek dinarjev ne da deliti z 15, se sme znesek frankov zaokrožiti navzgor ali navzdol. Ako pošiljatelj ni označil vrednosti v frankih, mora to storiti sprejemna pošta.

Pristojbine, ki gredo v inozemstvo, se zaračunavajo inozemstvu v dobro samo, kadar se zbira statistika.

7. Povratnica in izprememba naslova je dovoljena.

8. Načelna teža v gramih se napiše v levi zgornji kot naslovne strani, poleg teže pa se mora pritisniti razločen pečat.

9. Za vse, kar ni tukaj posebej omejeno, veljajo predpisi madriškega dogovora (Opšta mednarodna poštanska konvencija, Ugodba in Pravilnik).

II. Pogoji za pošiljanje iz inozemstva v našo kraljevino.

1. V našo kraljevino se vrednostna pisma lahko pošiljajo iz vseh zgoraj naštetih dežel.

2. Ker ministristvo za finance ne brani uvoza valut in deviz, smejo biti v vrednostnem pismu iz inozemstva valute in devize iz katerekoli države (seveda tudi dinarji). Največji znesek označene vrednosti se določa na 10.000 frankov.

3. Naše izmenjevalne pošte odpravljajo vrednostna pisma iz inozemstva na naslovne pošte, te jih pa dostavljajo naslovnikom po predpisih za notranjo pošto službo.

III. Prehod preko naše države.

Preko naše države lahko gredo vrednostna pisma z označeno vrednostjo do 10.000 frankov. Italija sprejema vrednostna pisma samo do 3000 frankov.

Nakazniški promet z Zedinjenimi državami Severne Amerike.

S 1. jan. 1924 prevzame poštna hranilnica v Beogradu posredovanje denarnih nakaznic med SHS in Zed. državami S. A. Ta uvedba za poštno upravo ne pomeni nikakega napredka, ker se nakazniški promet v tem slučaju ne vrši polom pošl neposredno, kakor smo ga bili vajeni nekdanj in je uveden že davno zopet v drugih državah, ampak poštna hranilnica opravlja v tem obratu običajen bančni posel, kakor vsi drugi denarni zavodi, samo da ji služijo pošle kot poslovalnice. Odpošiljatelj denarja zahteva pri pošli posebno položnico, glasečo se na račun pošlne hranilnice v Beogradu (amer. nak. oddelek). Na priključenem sprevodnem listu, ki predstavlja nakazniški obrazec, izpolni stranica prediskane stolpce, in sicer v latinici (I). Glede navedbe zneska veli določba, da naj odpošiljatelj zapiše vsoto v dolarjih na sprevodni list, če želi, da se denar v tej valuti izplača, kar je pravzaprav samoobsebi umljivo; razen tega pa še v dinarjih, ki jih vplača na pošli za nakup dolarjev potom pošlne hranilnice. Prislojba se odmeri po dinarjih, in sicer se računa za vsakih 1000 Din 10 Din. Poštna hranilnica v Beogradu bo vplačane dinarske zneske preračunala v dolarje po lečaju dneva odprave dotične nakazniške liste v Ameriko. V tem postopanju ni videti posebne ugodnosti napram običajnemu nakazniškemu poslovanju drugih denarnih zavodov. Med vplačilom in odpravo nakaznice iz Beograda bo prilično preteklo vsaj 7 dni, najbrž pa še več, lečajna nestalnost gotovo ne bo ugodno vplivala na promet, vsaj na korist strank sigurno ne. Nakaznice so omejene na 100 dolarjev in je treba za večje zneske posebnega dovoljenja finančnega ministristva. Jako enostavna je določba o izenačbi med vplačanim zneskom in stroški za nakup polrebni deviz; če je premalo vplačano, se denar sploh vrne; presežki do 5 dinarjev pa ostanejo pošlni hranilnici, in samo, kar bi bilo več, se vrne odpošiljatelju. Priporočljivo je torej, da se znesek v dolarjih sploh ne navede, ampak naj se to prepusti nakazujočemu zavodu po razmerju vplačanih dinarjev. Imelniki čekovnega računa lahko razpolagajo s svojim imetjem za nakup in nakazilo dolarjev na naslovnike v Severni Ameriki. Tudi v obratni smeri se s 1. januarjem 1924 otvori potom čekovnega zavoda v Beogradu nakazniški promet. Poštna uprava priporoča, da se osobito nakazniški obrat iz Amerike k nam naj vrši s posredovanjem Beogradske pošlne hranilnice, da bi se pošla izognila številnim neprilicam, ki jih ima z raznimi reklamacijami, pritožbami in zasledovanji v pisemskem prometu iz Amerike, ki je še vedno običajni pripomoček za pošiljanje denarja. Seveda gre za navadno konkurenco z drugimi denarnimi zavodi, ki pri tem poslu prav lepo zaslužijo, samo da se poštna hranilnica ne poslužuje ravno vabljuje reklame, ker je pogrešali v predmetnih pravih potrebne točnosti. V ugodnem slučaju bi pri posredovanju nakazila potom pošlne hranilnice preteklo med vplačilom in izplačilom mesec dni. — Bančne transakcije v Ameriko pa so

večinoma po preleku 14 dni lahko izvršene in tudi ne pridejo dražje ter se ni bali devalutarne škode. Mi smo svojčas objavili izvrsino izdelan načrt za pošlno-nakazniško službo v mednarodnem prometu, ta načrt je bil prikrojen za trenutne razmere valutnih nesfalnosti, se oziral predvsem na potrebe občinstva ter predvideval tudi vsako morebitno škodo za državno blagajno. To pa, kar nam obeta pošlna hranilnica, opravljajo itak vsi denarni zavodi, samo, da tem ne stoji toliko poslovalnic na razpolago, in kar je glavna stvar, za pošlno hranilnico bo bančna opravila vršila državna pošta brezplačno.

K. P.

Strojepisni papir THE REX CO., LJUBLJANA.

Izvoz in uvoz.

Uvozni kontingent za žito in moko na Češkem je določen za meseca decembra 1923 in januar 1924 na 1500 vagonov.

Izvoz iz naše države v mesecu juliju 1923. — V mesecu juliju 1923. se je izvozilo iz naše države blaga v vrednosti 547,168.572 Din. V juliju leta 1922. je dosegel izvoz le vrednost 359,173.284 Din; izvoz se je torej v letu 1923. le meseca julija dvignil za 187,995.288 Din. Največ se je izvozilo: koroze za 15,135.922 Din, suhih češpelj za 5,377.848 Din, konj za 20,182.500 dinarjev, goveje živine za 78,780.000 Din, prešičev za 34,005.515 Din, mesnih izdelkov za 32,364.819 Din, jajc za 23,201.052 Din in raznega lesa za 156,684.160 Din. — V prvi polovici leta 1923. je znašal celotni izvoz 3334 milijonov dinarjev, dočim je znašal celo leto 1922 le 3691 milijonov dinarjev. Ako bo vlada v resnici izdatno znižala izvozno carino, kakor se govori, smejo upravičeno domnevali, da bo naša trgovska bilanca za leto 1924. izkazovala precejšen aktivum.

Iz naših organizacij.

Trgovski ples priredi Slovensko trgovsko društvo v Mariboru dne 19. januarja 1924 v Gölzovi dvorani s sodelovanjem vojaške godbe. Ker je čisti dobiček namenjen predvsem Irgovski nadaljevalni šoli, se priporoča gg. Irgovcem Maribora in okolice, da se le prireditve v čim večjem številu udeležijo. Naj bode velika udeležba Irgovskih krogov na tem plesu liha manifestacija proti mačehovskemu postopanju naše vlade, ki ne da našim strokovnim šolam niti pare podpore več.

Najboljši

PREMOG, DRVA IN OGLJE

kupite najceneje pri

Družbi Ilirija, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Razno.

Pogajanja glede Reke. Kakor javlja »Politikac« iz Rima, se prične povsem nova akcija za sporazum med Jugoslavijo in Italijo glede Reke. Mussolini in Contarini sta pregledala detajlirane predloge, ki jih predloži rimska vlada beogradska. Po teh predlogih zahteva Italija priznanje svoje suverenitete nad Reko od strani kraljevine SHS, nasprotno se naši kraljevini prizna suvereno pravo nad Barošem in Delto. Na tem principu se ima skleniti tudi medsebojna trgovinska pogodba po poteku dveh mesecev od podpisa nove pogodbe. Rappalska pogodba se ima nadomestiti z novo. Po rezultatih dosežanih pogajanj, ki so se vodila direktno med Mussolinijem in Pašičem, je pričakovati, da bodo italijanski predlogi nalezeli na dovoljen sprejem v Beogradu.

Tihotapstvo ob naši severni meji. Trgovci iz dežele nam poročajo: Ob naši severni meji Irpi Irgovina velikansko škodo zbog tihotapstva. Da je to ravno tukaj ob meji tako močno razširjeno, zadene krivda golovo največ državne organe, ki posvečajo odpravi tega zla premalo pažnje. Žigice slaneje na debelo skaljica 3.68 K, prodajajo se na drobno po 4 K, lihotapci pa po 2 K ter se iz nas norčujejo, češ, Irgovci ste največji oderuhi, kar dokazuje že primer pri prodaji žigic, malokdo pa ve, kako visoka je Irošarina na žigice. Sa-

harinovo kavo dobiš skoraj v vsaki gostilni, kar se pa liče galanterijskega blaga in trikolaže, svilenih ruč itd., so stranke vajene nakupovali te vrste blago skoro izključno samo od tihotapcev. Ni pa še dovolj škode s strani tihotapstva, ne manjka nam vrhu tega tudi ne obilica krošnjarjev. — Trgovci se nabavi blago, ki je ne more prodali Davčnim oblastvom pa to ni znano, ta pritiskajo z davki tako, da morajo malega Irgovca popolnoma uničiti.

Opozorilo potnikom med Ljubljano in Zagrebom. Policijski organi že dalje časa zasledujejo dobro organizirano tolpo rafiniranih žepnih tatov, ki oprezajo na svoje žrtve na vlaku med Ljubljano in Zagrebom. Tatvine se množe dan za dnem. V Zidanem mostu je bil pred nekaj dnevi, kakor smo že poročali, okraden za večjo vsoto denarja veleposestnik Lovro Petovar iz Ivanjkovcev, sedaj zopet uradnik Anton Cingerle iz Maribora. Potnikom se priporoča zato na voznji skrajna pažnja.

Žetev v avstrijski republiki. Letošnja žetev v Avstriji je dosegla rekord. Kaznih žitnih pridelkov je pridelala za pol drugi milijon meterskih stotov več kakor lansko leto. Tudi sladkorna pesa se je zelo obnesla, tako da je pričakovati v najkrajšem času znatno znižanje cen sladkorju. Gospodarski in finančni krogi računajo, da se bo letošnja trgovinska bilanca izravnala.

Pogoji za ameriško posojilo Nemčiji. »Evening News« prinaša brzojavko iz Washingtona, ki pravi, da proučuje ameriška vlada z nekaterimi bankirji pogoje za posojilo Nemčiji v svrhu njene obnovitve. Posojilo naj bi dobila Nemčija, čim bi dovedlo delo izvedeniških odborov do povoljnega zaključka. Bankirji so zaenkrat še zelo molčeči, ker pričakujejo rešitev odškodninskega vprašanja.

Gospodarski efekt pošlnega štrajka v Avstriji. Po poročilih finančnih krogov je sedem največjih dunajskih bank utrpelo na prejemkih tekem treh dni pošlnega štrajka približno slo milijard kron. Poslovna izguba je neprecenljiva.

Svetovna letina. Najvažnejše produkcijske dežele, izvemši Rusijo, so po precej zanesljivih cenilvah pridelale približno 870 milijonov mtc pšenice. V predvojni dobi je znašal pridelok približno 1024 milijonov mtc.

Vodne zadruge v Vojvodini. Za podporo vodnih zadrug v Vojvodini je vlada vstavila v proračun za l. 1923/1924 znesek po 7,200.000 Din. Od tega zneska namerava 1,800.000 Din nakazati že na podlagi dvanajstinskega zakona za prve tri mesece bodočega leta.

Macdonald za sklicanje mednarodne konference. Posebni poročevalec »Chicago Tribune« doznava, da je Ramsy Macdonald odklonil v pogovoru z Brandbury-jem misel preiskave nemške plačilne zmožnosti. Bolj prikladno se mu zdi sklicati mednarodno konferenco, ki bo morala proučiti splošni evropski položaj in če bi se izkazalo za potrebno, revidirali versaillesko mirovno pogodbo.

Militarizem v naši državi. Predlog proračuna za finančno leto 1923/1924 izkazuje potrebnost za vojsko in mornarico s 2039 milijonov dinarjev, kar pomenja skoro eno petino celotnih državnih izdatkov. V proračunskem letu 1922/1923 je bila potrebščina vojske in mornarice proračunjena le na 1491 milijonov dinarjev.

Izseljevanje iz Češkoslovaške v letu 1923. Od januarja do septembra 1923 so češkoslovaška oblastva dovolila izselitev 24.500 osebam. Izselilo se jih je: 5613 v Argentinijo, 5593 v Severno Ameriko, 4131 na Francosko, 2363 na Ogrsko, 1471 v Avstrijo, 970 v Kanado, 917 v Jugoslavijo, 860 v Rumunijo, 684 v Nemčijo, 426 v Rusijo, 342 v Brazilijo, 263 na Poljsko, 134 v Italijo in 760 v druge države.

Tržna poročila.

Žitno tržišče. Poleg čvrste tendence, ki je vladala do konca minulega tedna, je bilo poslovanje še precej živo. Glavni promet je bil s terminsko robo. Koncem tedna pa je jela tendenca pri pšenici in terminski robi popuščati. Koroza je za december in januar precej poskočila v ceni. Glavni vzrok temu je izvoz in veliko povpraševanje s strani kontreminarjev, z druge strani pa slab dovoz od

strani seljakov. Povpraševanje za gotovo robo je bilo veliko iz Bosne in enega dela Srbije. Tu se namreč trgovci, videč skok cen, karumogoče hitro založijo z blagom. Ta praksa pa je pogrešna, ker bodo seljaki, čim se popravijo ceste pripeljali veliko več blaga ter bodo cene vsekakor popustile. Naša koroza se na bazi današnjih cen ne more izvažati. Izvozniki so največ kupovali v Banatu, v okolici Bečkereka. Vsled tega so bile cene v Banatu višje od onih v Bački. Situacija s pšenico je ista. Izvoz je vsled previsokih cen prenehal. Druge agrarne države nam konkurirajo v ceni. Povpraševanje je bilo edino od strani mlinov. Srbijanska pšenica je dosegla ceno bačke pšenice, ki se izvažava v Grčijo. Z moko je zadeva slična. Radi previsokih cen je tudi tu izvoz prenehal. Dalmacija dobiva še sedaj italijansko robo. Edini promet je s črno moko št. 6 za vojno. Živahnije povpraševanje je bilo za fižol in sicer iz Srbije, a išče se za Grčijo. Cene fižola so poskočile za 70 para. Ta teden je oživela tudi špekulacija z otrobi; kupec je v prvi vrsti Srbija. Cene otrobom so porastle za 10—15 para. Koncem tedna špekulacija popušča. Precejšnje povpraševanje je za ječmen, za lažji iz Bosne in Hercegovine, za težji iz Slovenije in Slavonije. Ponudba slaba, cene v skoku. Oves se ponuja po višjih cenah, kot je povpraševanje zanj. Celokupen promet je znašal 525 vagonov. Koroze se je prodalo 350 vagonov, cena 220—265 Din; pšenica je skočila od 340 na 350 Din, a je zopet padla na 340 Din, ker ni kupca, prodalo se je 50 vagonov. Moke se je prodalo 46 vagonov in sicer v začetku po 550 Din, na koncu pa po 545 Din, črna moka po 325 do 320 Din. Fižola se je prodalo 17 vagonov od 550—610 Din, na koncu po 620 Din. Otrobov prodanih 36 vagonov, od 125—135—140 Din. Ječmena 7 vagonov od 250—270 Din. Ovsa 11 vagonov po 220 Din. Bačko seno po 195 Din. V Srbiji notira: pšenica 320—330 Din; oves 220 do 230 Din; koroza stara 260—280 Din. V Avstriji je bil promet živahniji, tendenca čvrsta posebno za žito. Na Ogrskem ponudba jačja nego nakupovalna volja. Na Češkoslovaškem žitarice nespremenjene, ječmen 2—3 K cenejši. Na Bolgarskem je žetev izborna uspela. V Rumuniji peljana je za izvoz žita visoka carina.

Gibanje cen v Italiji. V novembru t. l. je splošno indeksno število naraslo za 1½%. Indeksna števila sestavlja znani statistik profesor Riccardo Bacchi. Temeljno indeksno število 100 je predstavljalo povprečne cene 107 različnih vrst blaga v l. 1920. Povečanje indeksnega števila so povzročile cene nekaterih vrst blaga, n. pr. bambaža, kovin, premoga in jaje, ki so poskočile. Kar se tiče živil, pa je treba omeniti, da je padla cena žitu, in to vsled dobre letošnje letine in povečanega uvoza iz južne Rusije. Cene vin so tudi padale, toda pri starih vinih je bila cena stalna. Cene olju so narasle, ker so napravile žuželke po več krajih mnogo škode. Sladkor je padal, in to na eni strani vsled dobre letine v Italiji, na drugi strani pa tudi zato, ker je znatno narasel uvoz iz Češkoslovaške in Ogrske. Pri mlečnih izdelkih so se opažale različne cene. Cene maslu so visoke, toda izdelovanje sira se nahaja v zelo nepovoljnem položaju, deloma vsled tega, ker so izvozu na poti velike težkoče. Cene mesa so kazale nagnenje k padanju, ker se je po nekaterih krajih zmanjšala potrošnja. Kemični izdelki so padli v cenah v novembru za ¾%. Posebno so padale cene kemičnih izdelkov, ki se rabijo v poljedelstvu, predvsem superfosfatov. Indeksno število za skupino tkanin je naraslo v novembru za 6½%, za ameriški bombaž je poskočilo v Italiji od 146 na 174. Cene domače volne so le neznatno poskočile. Svila je v novembru tudi padla in pada še nadalje, ker je povpraševanje iz Amerike, ki se je pojavilo po potresu na Japonskem, zopet popolnoma prenehalo in se je tudi potrošnja v Evropi skrčila.

Dobava, prodaja.

Dobava varila. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 11. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave 1.500 kg varila (Schlag-fof).

Dobava specialnih svetrov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 10. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave specialnih svetrov (Gasgewindebohrer).

Dobava papirja. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 11. januarja 1924 ofertalna licitacija glede dobave raznega papirja.

Prodaja usnikov. Pri intendantskem slagalištu Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 7. januarja 1924 prodaja 99.077 komadov usnikov.

Dobava tekstilnega materiala. Pri ekonomskem odeljenju ravnateljstva državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 10. januarja 1924 ponovna ofertalna

licitacija glede dobave raznega tekstilnega materiala (sukanca, špage, volnenega in drugega blaga itd.).

Prodaja napisnih tabel in grbov iz litnega železa. Za dan 27. decembra 1923 določena licitacija napisnih tabel in grbov pri oblasnem inšpektoratu finančne kontrole v Ljubljani se bo vršila dne 3. januarja 1924 ob 10. uri dopoldne.

Pogoji in natančnejši podatki o gor-

njih dobavah in prodajah so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

AVTO

bencin, pnevmatika olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Prospekt

za XVIII. emisijo dionica Hrvatske eskomptne banke (god. 1923).

Izredna glavna skupščina delničarjev Hrvatske Eskomptne banke, obdržana dne 6. decembra 1923, je sklenila zvišati delniško glavnico od Din 100.000.000.— na Din 200.000.000.—

Ta sklep je odobren z rešenjem gosp. ministra trgovine in industrije od dne 8. decembra 1923, br. VI. 5636.

Izvršujoč deloma ta sklep glavne skupščine, je ravnateljstvo sklenilo v svoji seji od dne 12. decembra 1923 za sedaj

zvišati delniško glavnico od Din 100.000.000.— na Din 140.000.000.—

z izdajanjem novih

400.000 komadov delnic t. j. nominale Din 40.000.000.— à Din 100.—

s pravico na dividendo za leto 1924.

Emisija novih delnic se ima izvesti tako-le:

I.

Dosedanjim delničarjem se prepuščajo delnice v nominalnem iznosu od Din 25.000.000.— pod sledečimi pogoji:

1. Delničarji imajo pravico na štiri stare delnice (posamezne delnice se ne upoštevajo) optirati po eno novo delnico emisije XVIII po tečaju od Din 132,50 tel. qael.

2. Delničarji imajo svojo pravico opcije prijaviti in predložiti stare delnice na predbeženje v času od 15. do vključno 29. decembra t. l. v uradnih urah in to:

- Pri blagajni Hrvatske Eskomptne banke v Zagrebu, pri podružnicah Hrvatske Eskomptne banke: Osijek, Petrinja, Vinkovci, Križevci, Dubrovnik in Sušak;
- pri Prvi pučki dalmatinski banki, Split;
- pri Eskomptni in pučki banki d. d., Subotica;
- pri Anglo-Austrian Bank Ltd., London 24—28, Lombard Street E. C. 3;
- pri Anglo-Austrian Bank Ltd., Niederlassung Wien, Wien I., Strauchgasse 1;
- pri Anglo-Cesko-slovenski banki, Praha;
- pri Banque des Pays de l'Europe Centrale, Niederlassung Wien, Wien I., Hohe-
staufengasse;
- pri Bankkommanditgesellschaft Franz Pollak, Wien I., Johannesgasse 3.

3. Delničarji, ki želijo izvršiti svojo opcijsko pravico, morajo istočasno s prijavo vplačati Din 132,50 najkasneje do 29. decembra 1923. Delničar, ki ni do tega roka prijavil pravice opcije in izvršil vplačila, izgubi pravico opcije.

4. Delnice, na katerih temelju je delničar prijavil pravico opcije, se bodo predznamenovale z opazko: »Pravo na delnice XVIII. emisije 1923 izvršeno«, ter se bodo vrnile delničarjem skupaj s potrdilom o izvršenem vplačilu.

5. Nove delnice se bodo izročile delničarjem pozneje proti predloženju potrdila o vplačilu za nove delnice.

6. Razlika med naslovno vrednostjo in emisijskim tečajem novih delnic se bo dodala po odbitku stroškov za emisijo k rezervnemu zakladu banke.

7. Lastniki novih delnic so deležni na dobičku ter na vseh pravicah, katere pripadajo delničarjem po pravilih, počenši s 1. januarjem 1924.

II.

Preostale delnice v nominalnem iznosu od Din 15.000.000.— je prevzela fiksno Anglo-Austrian Bank Ltd., London, vezano na več let.

Zagreb, 12. decembra 1923.

Ravnateljstvo Hrvatske eskomptne banke.

NAJSTAREJŠA SPEDICIJSKA TVRDKA V SLOVENIJI

R. RANZINGER

LJUBLJANA špedicijska pisarna JESENICE

Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zacinjenje. — Podjetje za prevažanje pohišstva. Skladišče s posebnimi kabinami za pohišivo

Brzjavni: Ranzinger. Interurban telefon št. 60

NA VELIKO IN MALO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbce, sukanec, vezeno, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

Pristopajte kot član k društvu TRGOVSKA AKADEMIJA!

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.

Tomaževa žindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače ter livarne, bencin in ameriški petrolej vedno v zalogi.

Čilski soliter,
žveplo in modra galica.

Wertheim - blagajne

za vzidanje

vloma in ognjavarne, v vsakem stanovanju ozir. prostoru z majhnimi stroški nevidno namestljive, v 6 različnih velikostih dobavljiva in popis s cenikom brezplačno razpošilja LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA, LJUBLJANA Bleiweisova cesta št. 18

!! Provizijski zastopniki naj se javijo !!

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje,
moko
in dežeine pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

ZASEBNO UČILIŠČE ZA STROJEPISJE IN STENOGRAFIJO LEGAT

Začetek novih tečajev

dne 3. februarja 1924.

Samoprodaja pisalnega stroja

„CONTINENTAL“

Maribor,

Slovenska ulica 7,

Telefon 100.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: Trgovska

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici)

Telefoni: 139, 146, 458

Iv. Perdan Ljubljana

Veletrgovina
kolonijalnega in
špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in
Metodovih vžigalic, nudi
po najnižji dnevni ceni

**kavo, riž, teste-
nine, najfinejše
namizno olje,
čaj, žganje ter
vse drugo špe-
cerijsko blago.**

Postrežba točna in solidna.

Praktično novoletno darilo so čevlji z znamko

Prodaja v Ljubljani:
Breg 20, Aleksandrova cesta 20,
Prešernova ulica 11, SELJAK

Prodaja na deželi:
v vsaki večji trgovini s čevlji

Na veliko razpošilja tovarna
PETER KOZINA & Co., TRŽIČ, GORENJSKO

Ceniki na zahtevo brezplačno.

Rusi
Slanki oviti
Prekajene ribe
(Stückflage)
Ostseeheringe
Kumarce
la znajmske v soli
in kisu
Paradižni sok
la domač, čist, v
dozah

„Konserva“

Prva jugoslovanska industrija
za konzerve rib, sočivja in
sadja, družba z o. z.

Maribor

Zahtevajte cenik!

Pfaff — Najboljše — šivalne stroje Vozna kolesa Puch

kupite najboljše pri tvrdki

IGN. VOK, Ljubljana in Novomesto

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

Trgovina s hišnimi potrebščinami,
emajlirano, pločevinasto in ulito
posodo, porcelanasto, kameni-
nasto in stekleno robo.

Na debelo! Na drobno!

„Administrator“

d. z o z.

Ljubljana, Miklošičeva c. 28

Eskontira povzetne pošiljatve. — Vnovčuje denarne
terjatve. — Prevzema cesije. — Posreduje kupčije
z denarnimi zavodi. — Prevzema blago v komisijsko
prodajo proti bančni garanciji. — Agentura. — Evi-
denca važnih dogodkov.

10 krat dražje nego z ogljem

Stroški pri vporabi bencina

Vozi brez bencina!

Adaptiraj tvoj avto, traktor ali
stabilni motor z patenti.

„Hag-Generatorjem“

Prospekt in reference daje

Jugo-Hag

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 24
Telefon št. 560

Stroški pri vporabi oglja

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletrgovina žita in
mlevskih izdelkov
priporoča iz svoje zaloge
vse vrste pšenične
moke najboljših
banaških
mlinov,
otrobe, koruzne
in ajdove izdelke, kašo,
ješprenj, nadalje pšenico,
koruzo, oves, fižol
in druge
poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavlj: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opre-
mah Gritzner, Kaiser, Adler za rod-
binsko in obrtno rabo, istočas igle,
olje ter vse posamezne dele za vse
sisteme. Na veliko in malo!

Dvonedstropna, na novo urejena

hiša

na najbolj živahnem in prometnem
trgu se pod ugodnimi pogoji p r o d a.
Pripravna je za vsako banko ali
trgovino (galanterijsko, modno, knji-
gotrške i. t. d.). — Povpraša se pri
Alojziju Senčar, veletrgovec, Ptuj.

LJUBLJANA

SIMON GREGORČEVA ULICA 13

Telefon štev. 552

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.

Lastna knjigovoznica

Izvršitev točna in solidna!

Naznanilo preselitve.

Trgovska banka d. d. v Ljubljani

se je preselila v nove lokale

na Dunajski cesti št. 4

(v lastno stavbo)

kjer že redno posluje.

